

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

KATALOG POŽADAVKŮ K MATURITNÍ ZKOUŠCE

NĚMECKÝ JAZYK 2

ZKOUŠKA ZADÁVANÁ MINISTERSTVEM ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Aktualizace katalogu schváleného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 4. 10. 2005
pod č. j. 26 674/05-2/17

Zpracoval: CENTRUM PRO ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 14. 3. 2006 pod č. j.:4606/06 – 2
s účinností od školního roku 2007/2008

OBSAH

1. Úvod
 2. Obecná specifikace zkoušky z německého jazyka 2 zadávané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
 3. **Maturitní požadavky** (specifické cíle) k maturitní zkoušce z německého jazyka 2 zadávané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
 4. Příklady formátů úloh
-

1. ÚVOD

Účel a obsah katalogu

Německý jazyk 2 patří mezi zkouškami zadávanými Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy k těm, které může žák skládat v rámci profilové části maturitní zkoušky. Účelem Katalogu požadavků k maturitní zkoušce – německý jazyk 2 je poskytnout všem jeho uživatelům informace o požadavcích kladených na žáky vzdělávacích programů v oborech vzdělávání vedoucích k dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou. Katalog rovněž obsahuje popis zkoušky a příklady úloh, které mohou být do zkoušky zařazeny.

Pedagogické dokumenty ke katalogu a k maturitní zkoušce

Výchozím podkladem pro zpracování tohoto katalogu se stal Katalog požadavků ke společné části maturitní zkoušky v roce 2004 – Německý jazyk¹ a stávající platné pedagogické dokumenty.

Zároveň byla zohledněna skutečnost, že na některých středních školách již jsou ověřovány rámcové vzdělávací programy (RVP). Katalog definuje maturitní požadavky tak, aby si je mohli osvojit žáci bez ohledu na typ programového dokumentu, z něhož vychází studijní plán dané školy.

V požadavcích je brána v potaz i možnost využít výsledky zkoušky z německého jazyka 2 zadávané ministerstvem při přijímacím řízení na vysoké školy.

¹ Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 5. 10. 2000 pod č. j. 28630/2000-2

2. OBECNÁ SPECIFIKACE MATURITNÍ ZKOUŠKY Z NĚMECKÉHO JAZYKA 2 ZADÁVANÉ MŠMT

Obsah a formu zkoušek v profilové části i kritéria hodnocení stanovuje MŠMT. Zkoušky mají pro všechny žáky stejnou úroveň obtížnosti.

Maturitní zkoušku z německého jazyka 2 tvoří **didaktický test, strukturovaná písemná práce a ústní zkouška.**

MATURITNÍ ZKOUŠKA Z NĚMECKÉHO JAZYKA 2			
PÍSEMNÁ ČÁST			ÚSTNÍ ČÁST
DIDAKTICKÝ TEST		STRUKTUROVANÁ PÍSEMNÁ PRÁCE	ÚSTNÍ ZKOUŠKA
Subtest	Subtest		
poslech s porozuměním	čtení s porozuměním a jazyková kompetence	písemný projev	ústní projev

➤ Specifikace maturitní zkoušky německého jazyka 2 ve vybraných parametrech

	Dovednost/kompetence	Váha ²	Vymezený čas	Počet částí	Typy výchozích textů a produkce	Formát úloh
DIDAKTICKÝ TEST	Poslech s porozuměním	50 %	40 min. ³	4	Krátké monology/rozhovory	Úlohy s výběrem odpovědi
					Delší rozhovor	Úlohy s výběrem odpovědi nebo úlohy dichotomické
					Delší monolog/interview	Úlohy s výběrem odpovědi nebo úlohy dichotomické
					Suma krátkých monologů/krátké monology, rozhovory	Úlohy s výběrem odpovědi nebo úlohy přiřazovací
	Čtení s porozuměním		60 min.	4–5	Krátké texty	Úlohy s výběrem odpovědi
					Středně dlouhý text	Úlohy přiřazovací
					Dlouhý text	Úlohy s výběrem odpovědi
Jazyková kompetence	2	Suma krátkých textů/dlouhý text	Úlohy přiřazovací nebo dichotomické			
		Středně dlouhý text	Úlohy s výběrem odpovědi			
STRUKTUROVANÁ PÍSEMNÁ PRÁCE	Písemný projev	50 %	90 min.	2–3	Středně dlouhý text	Úlohy otevřené se stručnou odpovědí
					Delší písemný projev	Úlohy otevřené se širokou odpovědí
ÚSTNÍ ZKOUŠKA	Ústní projev	15 min.	4	Interakce	Krátký písemný projev	Úlohy otevřené se širokou odpovědí
					Samostatný ústní projev	Úlohy otevřené se širokou odpovědí

² vůči celé maturitní zkoušce z německého jazyka 2

³ Údaj nezahrnuje čas na přepsání odpovědi do záznamového archu.

2.1 Podoba zkoušky

2.1.1 Didaktický test

Didaktický test se skládá ze dvou subtestů:

- poslechový subtest
- subtest čtení s porozuměním a jazyková kompetence

Každý subtest obsahuje několik částí. Jednotlivé části se vzájemně liší zastoupením typů textů, délkou textů, typů a formátů úloh. Texty jsou voleny tak, aby přinášely informace zejména z německy hovořících zemí. Tematicky jsou upřednostňovány obsahy blízké věku maturujících žáků (např. koníčky, cestování, studium, kultura, rodina atd.).

Za chybné odpovědi v didaktickém testu se body neodečítají.

2.1.2 Strukturovaná písemná práce

Cílem strukturované písemné práce je ověřit takové znalosti a dovednosti, které nemohou být ověřeny prostřednictvím uzavřených testových úloh a úloh otevřených se stručnou odpovědí. Písemné práce se tak s didaktickými testy vzájemně doplňují.

Časový limit na vypracování strukturované písemné práce je 90 minut. V průběhu jejího vypracování může žák používat překladové slovníky.

Strukturovaná písemná práce zpravidla obsahuje dvě části odlišné délky – jeden dlouhý souvislý text a jeden krátký souvislý text. Jednotlivé části strukturované písemné práce jsou hodnoceny odděleně na základě samostatných kritérií hodnocení. Body za jednotlivé části se sčítají.

Ve strukturované písemné práci se hodnotí na základě kritérií hodnocení obsah, jazyková správnost, slovní zásoba, výstavba textu, stylová charakteristika, délka textu.

2.1.3 Ústní část maturitní zkoušky

Samotná ústní zkouška trvá 15 minut. Před zahájením ústní zkoušky má každý žák 15 minut na přípravu. Žák má možnost si během přípravy vypracovat poznámky a poté je při ústní zkoušce používat. Během přípravy na ústní zkoušku je povoleno používat slovníky. Při přípravě i v průběhu zkoušení žák pracuje s pracovním listem, který konkretizuje zadání ústní zkoušky a má pro všechna zadání jednotnou strukturu. Struktura pracovního listu je dána počtem částí ústní zkoušky. Jednotlivé části ověřují specifické cíle stanovené v tomto katalogu. Rozsah pracovního listu je dán charakterem a počtem stimulů a/nebo doplňkových materiálů (např. ukázka z literárního díla, fotografie, mapka). Doplňkové materiály mohou být předloženy žákovi až během zkoušení, pokud to vyžaduje ověřovaný specifický cíl.

Pracovní list je tvořen 4 povinnými částmi:

1. část – motivační úvod a reakce žáka na otázky zkoušející/-ho
2. část – samostatný ústní projev žáka s využitím osnovy a stimulů (např. fotografie, mapka)
3. část – ústní projev⁴ na profilové téma
4. část – interakce mezi žákem a zkoušející/-m v rámci komunikačních situací

Specifické cíle jsou ověřovány jak v rámci všeobecných témat a komunikačních situací, se kterými si žák může setkat v běžném a každodenním životě (1., 2. a 4. část pracovního listu), tak v rámci témat profilových/odborných (3. část pracovního listu). Profilové téma je povinnou částí ústní zkoušky.

⁴Ústní projev zahrnuje samostatný ústní projev a/nebo interakci žáka a zkoušející/-ho.

Výkon žáka hodnotí maturitní zkušební komise podle centrálně stanovených kritérií hodnocení. Hodnotí se obsah, jazykové prostředky, jazykové funkce, formální a obsahová koherence, interaktivní dovednosti, zvuková stránka jazyka (výslovnost, intonace, srozumitelnost).

2.2 Typy a formáty testových úloh v didaktickém testu

Typy úloh

- úlohy uzavřené
- úlohy otevřené

Formáty úloh

- s výběrem odpovědi (úlohy uzavřené)
- dichotomické (úlohy uzavřené)
- přiřazovací (úlohy uzavřené)
- úlohy se stručnou odpovědí (úlohy otevřené)
- úlohy se širokou odpovědí (úlohy otevřené)

Jednotlivé úlohy v celém didaktickém testu jsou hodnoceny v celých bodech. Chybně vyřešená úloha je vždy hodnocena 0 body. Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď se body neodečítají.

Úlohy s výběrem odpovědi

Úlohy s výběrem odpovědi obsahují nabídku tří nebo čtyř alternativ, z nichž je pouze jedna správná, ostatní jsou nesprávné (tzv. distraktory). Žák má vybrat tu alternativu, která odpovídá informacím ve výchozím textu.

Úlohy dichotomické

Úlohy dichotomické (s dvoučlennou volbou) jsou stejně jako úlohy s výběrem odpovědi připojeny k textu. Úlohy nabízejí řadu tvrzení. Úkolem žáka je rozhodnout, zda jsou tato tvrzení v úlohách ve vztahu k obsahu textu pravdivá (R), či nepravdivá (F).

Úlohy přiřazovací

Přiřazovací úloha je označena číslicí (např. 1), jednotlivé podúlohy k ní patřící 1.1, 1.2 atd. V nabídce je i několik (nejméně jedna) matoucích alternativ, je jich tedy vždy více než úloh. Nadbytečné alternativy se k žádné z úloh nehodí a nejsou pro řešení použity.

Kvůli přehlednosti záznamového archu může být alternativ nejvýše 8 (tedy A až H). Pouze jedno přiřazení je správné.

V didaktickém testu se mohou vyskytnout dva typy přiřazovacích úloh:

- 1) přiřazení odstavce (popisu, charakteristiky...) ke krátkému textu
- 2) přiřazení vyjmutých částí textu do vzniklých mezer (úloh) v textu

Úlohy se stručnou odpovědí

Úlohy se stručnou odpovědí jsou úlohy otevřené. Jejich řešení je náročnější, žáci sami správné odpovědi tvoří. Tyto úlohy mohou tvořit otázky, ve kterých žák na základě textu samostatně odpovídá slovy z textu na otázky týkající se informací v textu obsažených. Jiným příkladem tohoto formátu úloh jsou úlohy doplňovací, kdy jsou v souvislém textu vynechána slova a nahrazena čísly. Úkolem žáka je chybějící slova správně doplnit. Odpovědi jsou stručné, jejich rozsah je předem v zadání k úlohám vymezen (např. nejvýše tři slova).

Úlohy se širokou odpovědí

Úlohy se širokou odpovědí jsou úlohy otevřené. Žáci odpovědi tvoří sami na základě zadání. Tyto úlohy jsou součástí strukturované písemné práce a ústní zkoušky. Písemná práce žáka a ústní zkouška se hodnotí podle centrálně zadávaných kritérií hodnocení.

3. MATURITNÍ POŽADAVKY (SPECIFICKÉ CÍLE) K MATURITNÍ ZKOUŠCE Z NĚMECKÉHO JAZYKA 2 ZADÁVANÉ MŠMT

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky slouží k diferenciaci škol a žáků, k uplatnění jejich specifík a záměrů. Je nastavena na úroveň, která umožňuje ověřit hlubší znalosti a dovednosti žáků.

Požadavky na žáka pro maturitní zkoušku z německého jazyka 2 vycházejí ze stávajících platných pedagogických dokumentů. Při definování specifických cílů bylo tam, kde to bylo možné a vhodné, přihlédnuto k vymezení společné referenční úrovně B2 v publikaci Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment⁵ a k terminologii použité v deskriptorech úrovně B2 českého překladu⁶ této publikace.

Obsah a formu zkoušek v profilové části i kritéria hodnocení stanoví MŠMT. Zkoušky mají pro všechny žáky stejnou úroveň obtížnosti.

Cizí jazyk

Německý jazyk je jedním ze šesti cizích jazyků, ze kterých si žák v rámci profilové zkoušky z cizího jazyka může vybrat. Zkouška z německého jazyka 2 připravovaná specificky pro profilovou část je pojímána komplexně – tj. nabízí možnost konání zkoušky několika formami, které se vzájemně doplňují a zvyšují výpovědní hodnotu výsledků. V katalogu jsou tak vedle sebe vymezeny požadavky na **receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti** žáka. Rozsah požadavků na jazykovou kompetenci je přizpůsobený komunikačním situacím a tematickým okruhům odpovídajícím této úrovni obtížnosti.

Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) a **jazyková kompetence** jsou ověřovány didaktickým testem. **Produktivní a interaktivní řečové dovednosti** (písemný a ústní projev) jsou ověřovány prostřednictvím strukturované písemné práce a ústní zkoušky.

Maturitní požadavky jsou v katalogu formulovány v podobě **specifických cílů**, které je však třeba posuzovat s ohledem na vymezené **komunikační situace** a **tematické okruhy**.

⁵ Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Council of Europe. Cambridge University Press. 2001

⁶ Společný evropský referenční rámec pro jazyky. MŠMT ČR. Překlad Universita Palackého v Olomouci. MŠMT ČR. 2002

3.1 Receptivní řečové dovednosti

3.1.1 Poslech s porozuměním

Specifické cíle

Žák dovede:

- pochopit hlavní myšlenku
- pochopit záměr/názor/postoj mluvčích
- postihnout hlavní body⁷
- postihnout podrobné/detailní informace
- porozumět podrobným orientačním pokynům

➤ Charakteristika výchozích poslechových textů a nahrávek

Ve funkci výchozích textů jsou užívány texty prostěsdělovacího, uměleckého, publicistického a populárně-naučného stylu (např. zprávy, hlášení, vzkazy, diskuse, argumentace, přednášky, prezentace, rozhovory mezi rodilými mluvčími, zprávy a jiné formy akademických a profesních prezentací). Výchozí texty jsou obsahově i jazykové složité.

Zdroji výchozích textů jsou autorské nebo převzaté autentické texty. Nahrávky jsou ve spisovné řeči a jsou pronášeny normální rychlostí. Nahrávka může obsahovat přirozené zvukové pozadí, které však neztěžuje porozumění.

Délky výchozích textů jsou následující: krátké texty (monology, rozhovory) – délka do 1 minuty; delší rozhovory – délka do 2,5 minuty a delší texty (monology, interview) – délka do 4 minut

➤ Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických celků

Výchozí texty se vztahují ke známým i méně známým tématům, se kterými se žák může setkat v oblastech osobní, společenské, vzdělávací nebo pracovní; jsou konkrétního i abstraktního charakteru.

3.1.2 Čtení s porozuměním

Specifické cíle

Žák dovede:

- pochopit hlavní myšlenku/základní smysl textu
- pochopit záměr, názor a/nebo postoj autora/vypravěče/postav
- porozumět přáním a/nebo pocitům autora/vypravěče/postav
- rozpoznat hlavní body
- porozumět výstavbě textu/postihnout sled hlavních myšlenek
- vyhledat informace
- vyhledat důležité podrobnosti
- shromáždit informace z různých částí textu
- shromáždit informace z více krátkých textů
- porozumět podrobnostem v návodech
- odhadnout význam neznámých výrazů
- rozpoznat, zda text obsahuje relevantní informaci/-e

⁷ více než 3 hlavní body podle obtížnosti nahrávky

➤ **Charakteristika výchozích textů**

Ve funkci výchozích textů jsou užívány texty prostěsdělovacího, uměleckého, publicistického a populárně-naučného stylu (např. hlášení, literární texty – recenze, úryvky z prózy, korespondence, články z brožur, prospektů, návody), které jsou obsahově i jazykové složité.

Zdroji výchozích textů jsou autorské nebo převzaté autentické texty. Zdroji převzatých textů jsou tištěná nebo elektronická média (např. webové stránky, noviny, časopisy, reklamní a propagační materiály, nápisy, značení atd.).

Délka výchozích textů je omezená formátem stránky A4 a dána požadavky na úroveň ověřovaných dovedností. Krátké texty jsou o rozsahu cca 100 slov, středně dlouhé texty mají rozsah cca ½ stránky A4 a dlouhé a složité texty jsou o rozsahu cca 1 stránky A4.

➤ **Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů**

Výchozí texty se vztahují ke známým i méně známým tématům, se kterými se žák může setkat v oblastech osobní, společenské, vzdělávací nebo pracovní; jsou konkrétního i abstraktního charakteru.

3.2 Produktivní řečové dovednosti

3.2.1 Písemný projev

Specifické cíle

Žák dovede:

- popsat podrobně osobu, místo, věc, skutečné nebo smyšlené události/zážitky apod.
- popsat podrobně pracovní postup
- sdělit podrobné informace a zprávy a reagovat na ně
- uvést potřebné detaily
- zformulovat dotazy a reagovat na ně
- vyjádřit své názory a reagovat na názory jiných
- uvést důvody pro určité názorové stanovisko a proti němu
- vysvětlit/porovnat výhody a nevýhody různých možností, přístupů apod.
- vysvětlit běžné problémy a/nebo navrhnout řešení problému
- zhodnotit různé návrhy řešení problému
- zdůraznit důležité myšlenky
- zdůraznit důležitost událostí a zážitků z osobního hlediska
- vyjádřit míru pocitu
- vyjádřit vztahy mezi myšlenkami
- rozvinout hlavní kompoziční složky a doložit je relevantními podrobnostmi a/nebo příklady
- shrnout a skloubit informace a argumenty (i z více zdrojů)
- rozvinout systematicky argumentaci
- posoudit kriticky film, knihu, divadelní hru apod.

➤ **Charakteristika písemného projevu žáka**

Žák dovede napsat souvislé, srozumitelné a podrobné texty. Jeho myšlenky jsou propojeny spojovacími výrazy, které vyjadřují jasně vztahy mezi jednotlivými prvky, proto ani sled myšlenek nemusí být lineární, nicméně je výrazně signalizován, ačkoliv v dlouhém projevu občas nedovede postihnout myšlenkovou návaznost. Text neobsahuje neobratné formulace, texty respektují ustálené konvence daného žánru, jsou koherentní a věcné (např. vyprávění, popis, zpráva, pojednání, referát, recenze/krátké posouzení, životopis, příběh atd.).

Vliv mateřského nebo jiného cizího jazyka může být postřehnutelný. Písemný projev je čitelný a v požadované délce.

Strukturovaná písemná práce zpravidla obsahuje dvě části. V každé části žák zpracovává na základě zadání jiný slohový útvar. Slohové útvary mají odlišný rozsah – jeden dlouhý souvislý text (jedna strana formátu A4) a jeden krátký souvislý text (přibližně ½ strany formátu A4). Žák může alespoň v jedné z částí volit z nabídky několika alternativ zadání.

➤ Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů

Výchozí texty se vztahují ke známým i méně známým tématům, se kterými se žák může setkat v oblastech osobní, společenské, vzdělávací nebo pracovní; jsou konkrétního i abstraktního charakteru.

3.2.2 Ústní projev

3.2.2.1 Samostatný ústní projev

Specifické cíle

Žák dovede:⁸

- poskytnout podrobné informace
- prezentovat faktografické informace a informace vztahující se k oboru studia⁹
- shrnout a skloubit informace a argumenty z více zdrojů
- zodpovědět řadu následných otázek
- navázat na doplňující otázky
- vyjádřit myšlenky/názory/přesvědčení/různou míru emocí apod.
- zdůvodnit svůj názor/přesvědčení apod. pomocí vhodných argumentů
- rozvést své myšlenky/názory a podpořit je argumenty a/nebo příklady
- vyjádřit a zdůvodnit souhlas či nesouhlas s určitým názorem, jednáním apod.
- vyjádřit vztahy mezi věcmi, myšlenkami, událostmi apod.
- vystavět a systematicky rozvinout jasnou argumentaci
- uvést potřebné podrobnosti
- porovnat různé alternativy
- vyjádřit, v čem jsou pro něj věci, místa, události, zážitky apod. důležité
- zdůraznit hlavní body a/nebo hlavní myšlenky
- rozvinout hlavní body/doložit je relevantními podrobnostmi a příklady
- vysvětlit problém
- zformulovat hypotézy
- zvážit možné příčiny nebo následky problémů

Jednotlivé dovednosti jsou ověřovány na typech promluvy odpovídajících ověřované úrovni obtížnosti: např. podrobný popis (místa, události, postupu práce apod.), souvislé jazykově i obsahově složitější vyprávění, zpráva, informačně bohatá prezentace, vylíčení/shrnutí obsahu knihy apod.

⁸ s pomocí i bez pomoci předem napsaných poznámek

⁹ s ohledem na požadavky na všeobecné kompetence žáků a obor studia

3.2.2.2 Interakce

Specifické cíle

Žák dovede:¹⁰

- vyměňovat si informace a rady
- zahájit, udržovat a ukončit rozhovor
- efektivně se střídat s partnerem v komunikaci
- napomáhat vývoji diskuse
- vyvíjet iniciativu
- účinně, pohotově klást otázky a reagovat na ně
- klást doplňující otázky
- komentovat a dále rozvíjet sdělení a závěry partnera v komunikaci
- zhodnotit alternativní návrhy
- reagovat na argumentaci/názor/hypotézu
- reagovat na vzniklý problém nebo situaci a podat k nim vysvětlení
- uvést důvody ke stížnosti
- stanovit, jaké ústupky musí on a/nebo partner v komunikaci učinit
- získat objasnění formulací, kterými si není jist

Jednotlivé dovednosti jsou ověřovány na typech interakce odpovídajících ověřované úrovni obtížnosti, jako jsou: formální i neformální rozhovor/diskuse, strukturovaný pohovor apod.

➤ **Obecná charakteristika ústního projevu žáka**

Ústní projev žáka je srozumitelný, přirozený, plynulý a spontánní. Posluchač se nemusí při snaze porozumět jakkoli namáhat a nedochází k situacím, které by pro některého účastníka konverzace byly nepříjemné či zesměšňující. S ohledem na komunikační situaci je ústní projev systematicky rozvinutý a podrobný a výpovědi tvoří jasný a koherentní sled myšlenek.

Tam, kde je to vhodné, jsou použity rozmanité spojovací výrazy, podřadná souvětí a vhodné prostředky textové návaznosti. Občasné drobné nesystematické chyby a menší nedostatky ve větě stavbě dovede žák zpětně opravit.

Jazykové prostředky jsou v komunikaci užity dostatečně přesně, účelně a v dostatečném rozsahu. Úroveň formálnosti jazyka je volena s ohledem na situaci a příjemce. Je zřejmé, že žák dovede účelně užívat běžné ustálené fráze a pozměňovat formulace nebo použít opisné prostředky tak, aby se vyhnul častým opakováním, zbytečným chybám nebo aby získal čas. K nesprávnému výběru slov nedochází často a nezpůsobuje problémy v komunikaci. Není zřejmé větší hledání jazykových prostředků.

➤ **Charakteristika ústního projevu partnera v komunikaci**

Žák se dokáže aktivně účastnit ústní interakce s partnerem, který nemusí svou promluvu výrazněji přizpůsobovat. Rychlost promluvy, výslovnost a přízvuk partnera v komunikaci je standardní a promluva může obsahovat hovorové výrazy.

➤ **Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů**

Samostatný ústní projev žáka a interakce žáka a partnera v komunikaci se vztahují ke konkrétním i abstraktním tématům a známým i méně známým tématům¹¹ a situacím, se kterými se žák může setkat v oblastech osobní, společenské, vzdělávací nebo pracovní.

¹⁰ Specifické cíle pro interakci zahrnují i relevantní dovednosti ze samostatného ústního projevu.

¹¹ V případě delší promluvy s rozvinutou argumentací je téma promluvy dostatečně známé.

3.3 Jazyková kompetence

Specifické cíle

V rámci receptivních i produktivních dovedností žák dovede:

- používat lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie
- používat jazykové funkce
- používat gramatické prostředky
- používat základní pravidla o stavbě slov, vět a nadvětých celků (souvětí, odstavců atd.)
- používat zvukové prostředky
- používat pravopis a interpunkci

➤ Charakteristika jazykové kompetence žáka

Rozsah jazykových prostředků a přesnost, s jakou jsou jazykové prostředky použity, vychází z charakteristiky komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů, tj. z požadavků na žáka, aby obstál ve standardních komunikačních situacích a dokázal se vypořádat s konkrétními, abstraktními, známými i méně známými tematickými okruhy, se kterými se může setkat v osobním, společenském, akademickém i profesním životě.

- Žák má dobrý rozsah lexikálních prostředků, které se vztahují k nejobecnějším tématům. Umí pozměňovat formulace, aby se vyhnul častým opakováním, ale některé nedostatky ve slovní zásobě mohou způsobit zaváhání či používání opisných prostředků. Přesnost jeho slovní zásoby je všeobecně vysoká, ačkoliv v malé míře dochází k záměnám a nesprávnému výběru slov, které však nezpůsobují problémy v komunikaci.
- Žák ovládá dobře gramatiku, jen občas se dopouští malých nebo nesystematických chyb a mohou se objevit menší nedostatky ve větné stavbě, ale nejsou časté a mohou být zpětně opraveny. Ovládá gramatiku v relativně vysoké míře. Nedopouští se chyb, které by mohly způsobit nedorozumění. Dovede používat celkem přesně pravopis, interpunkci a pravidla výstavby textu, i když vliv mateřského jazyka nebo jiného (cizího) jazyka může být patrný. Dovede účelně používat rozmanité spojovací výrazy tak, aby jasně postihl vztahy mezi myšlenkami. Dovede spojit výpovědi do věcného a koherentního projevu pomocí omezeného množství prostředků jazykové návaznosti.
- Sdělení žáka je srozumitelné, přirozené a natolik zřetelné, plynulé a spontánní, že se posluchač nemusí jakkoli namáhat a nedochází k situacím, které by pro některého účastníka konverzace byly nepříjemné či zesměšňující.

➤ Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů

Úroveň jazykové kompetence je ověřována v rámci receptivních a produktivních dovedností žáka. Výchozí texty i produkce se vztahují ke konkrétním i abstraktním tématům a známým i méně známým tématům a situacím, se kterými se žák může běžně setkat v oblastech osobní, společenské, vzdělávací nebo pracovní.

3.4 Tematické okruhy, komunikační situace a oblasti užívání jazyka

3.4.1 Tematické okruhy

Tematické okruhy se týkají konkrétních, abstraktních, známých i méně známých témat z oblasti osobní, veřejné, vzdělávací i pracovní. Tematické okruhy lze dělit podle různých hledisek, výčet témat a podtémat pod jednotlivými tematickými okruhy však není uzavřený. Mnohá témata a podtémata se navíc mohou vztahovat k několika komunikačním situacím najednou a vzájemně se mohou prolínat, např.:

Stravování může být zastoupeno v tematických okruzích:

- I Každodenní život** – v rámci života doma (např. stravovací zvyklosti a každodenní stravování) i školního života (např. stravování ve školní jídelně),
- II Osobní a společenský život** – v rámci volného času (např. stravování mimo domov i školu, pohoštění v rámci významné události),
- III Svět kolem nás** – v rámci města a regionu, ve kterém žijí (např. stravovací zařízení, regionální speciality) i života v jiných zemích (např. mezinárodní kuchyně, národní speciality, zvyky, tradice).

V rámci vymezených tematických okruhů mohou být ověřovány specifické cíle uvedené v kapitolách 3.1–3.3.

- I Každodenní život** – život doma (např. stravování, nákupy, každodenní povinnosti); školní život (např. stravování, výuka, cestování do školy); zdraví a životní styl (např. péče o zdraví, hygienické návyky, vzhled) apod.
- II Osobní a společenský život** – já a moje rodina (např. osobní charakteristiky, členové rodiny a rodinné vztahy); osobní vztahy a komunikace (např. přátelé, můj vztah k jiným skupinám); domov, ubytování a bydlení (např. můj pokoj/životní prostor, náš dům/byt); volný čas a společenské aktivity (např. kulturní a sportovní aktivity, koníčky, stravování mimo domov); prázdniny a významné události; plány do budoucna (např. profesní, studijní, v otázkách bydlení) apod.
- III Svět kolem nás** – město a region, ve kterém žijí (např. dopravní infrastruktura, služby, bydlení, sportovní a kulturní vyžití a události, zajímavá místa, přírodní lokality); lidé a společnost (např. vztahy mezi lidmi, víra, společenské problémy); příroda a životní prostředí (např. ochrana životního prostředí, počasí); tradice a zvyky (např. svátky a s nimi spojené tradice, regionální zvyklosti); doprava a cestování (např. cestování do/ze zahraničí, turistika); život v jiných zemích (např. mateřský jazyk/cizí jazyk, místa, zvyky, lidé); světové události a témata (např. přírodní katastrofy, konflikty, sportovní a kulturní události) apod.

V rámci maturitní zkoušky z cizího jazyka 2 mohou být ověřovány řečové dovednosti také prostřednictvím **specifických témat**, která vycházejí z odborného zaměření školy/třídy (např. ekonomického, pedagogického atd.) nebo profilace školy/třídy (např. literatura, ekologie, realie atd.), lokality školy (např. oblast cestovního ruchu, průmyslová oblast atd.), vazby školy na další vzdělávání (např. příprava ke studiu na určité vysoké škole) a potřeb žáků pro budoucí zaměstnání a další studium.

3.4.2 Komunikační situace a oblasti užívání jazyka

Komunikační situace procházejí napříč řečovými dovednostmi a tematickými okruhy uvedenými v tomto katalogu požadavků. Požadavky na žáka jsou zasazeny do kontextu konkrétní situace v rámci následujících oblastí užívání jazyka:

- A osobní**, kde žák vstupuje do komunikačních situací jako soukromá osoba s vazbami zejména na přátele a rodinné prostředí.

Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině osobní korespondence nebo interakce po telefonu, diskuse v rámci rodinné oslavy, přátelského rozhovoru s rodilým mluvčím apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. pobytu v hostitelské rodině, setkání s přáteli nebo osobami ze/v zahraničí, sportovní nebo kulturní události, koníčků.

- B veřejná**, kde žák vystupuje jako součást širší veřejnosti a vstupuje do komunikačních situací jako účastník společenského/veřejného života.

Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině formální korespondence nebo interakce po telefonu, společenské nebo administrativní interakce apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. realizace ubytování nebo koupě, jednání na úřadě, využívání zdravotních služeb, využívání veřejné dopravy apod.

- C vzdělávací**, kde žák vystupuje jako součást organizovaného vzdělávacího procesu a vstupuje do komunikačních situací jako účastník tohoto procesu.

Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině formální korespondence nebo interakce s vyučujícím nebo zástupcem vzdělávací instituce, debaty nebo diskuse během vyučování, pohovoru s uchazečem o studium apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. výuky nebo přestávků na jazykovém kurzu, prezentace ve třídě, pohovoru.

- D pracovní**, kde žák vystupuje jako součást pracovní sféry a vstupuje do komunikačních situací jako účastník pracovního poměru.

Komunikační situace se mohou odehrávat v rovině formální korespondence nebo interakce po telefonu, interakce se zaměstnavatelem nebo budoucím zaměstnavatelem apod. Konkrétní situace se mohou týkat např. pohovoru uchazeče o zaměstnání, brigády nebo sezónní práce.

Žádnou z oblastí užívání jazyka nelze považovat za uzavřenou. Komunikační situace v rámci jednotlivých oblastí však lze zpravidla popsat z následujících hledisek:

- **prostředí, místo a čas** (kde a kdy se komunikační situace odehrává),
- **osoby** (kdo se komunikační situace účastní a v jaké společenské roli),
- **události/činnosti/úkony** (co se během komunikační situace odehrává/koná),
- **předmět komunikace** (čeho/koho se komunikační situace týká).

4. PŘÍKLADY FORMÁTŮ ÚLOH

Uvedené příklady byly převzaty a upraveny podle uzavřených úloh a úloh se stručnou odpovědí zveřejněných v rámci programu Maturita nanečisto 2005

4.1 Úloha se širokou odpovědí (příklad 2. části strukturované písemné práce)

AUFGABE 1

Prečtěte si zadání. Na základě informací uvedených v zadání napište e-mail v rozsahu 50–80 slov.

Sie haben sich mit Ihrer Freundin/Ihrem Freund aus München verabredet, dass Sie sich heute Abend im Café Slavia in Prag treffen. Ihnen ist aber etwas dazwischen gekommen und Sie können nicht kommen. Leider kehrt Ihre Freundin/Ihr Freund am nächsten Tag nach Hause zurück.

Schreiben Sie an Ihre Freundin/Ihren Freund eine E-Mail, in der Sie auf folgende Punkte eingehen:

- Sie entschuldigen sich,
- Sie erklären, was passiert ist,
- Sie schlagen eine andere Möglichkeit vor,
- Sie nehmen von ihr/ihm Abschied.

Mail | Adressbuch | Kalender | Notizblock

Senden | Als Entwurf speichern | Rechtschreibprüfung | Abbrechen

Verfassen (Nur Text | Farben und Grafiken)

Adressen | CC eintragen - BCC eintragen

An:

Betrifft:

.....

.....60 slov

.....

.....80 slov

(CERMAT 2005)

4.2 Úlohy výběrem odpovědi (uzavřené úlohy)

AUFGABEN 1–5

Lesen Sie den folgenden Text und die Aufgaben 1–5. Die richtige Variante A–C kreuzen Sie an.

WIE SEHEN WIR DIE DEUTSCHEN?

Wer kennt es nicht, das Bild des fleißigen, arbeitsamen Bürgers, der mit strenger Disziplin Tag für Tag arbeitet, um Haus, Auto und Mallorcaurlaub finanzieren zu können. Wer sind die Deutschen in den Augen tschechischer Jugendlicher heute eigentlich? Zahlungskräftige Weltbürger oder nur Kleingeister mit Hang zur Überheblichkeit?

Einstimmig sind tschechische Studenten, die längere Zeit in Deutschland verbrachten, der Meinung, dass es ausgesprochen nützlich ist, in Deutschland zu studieren. Die Abschlüsse seien weltweit sehr hoch anerkannt und die Ausbildung von hoher Qualität. Nur wenige können sich jedoch vorstellen, nach dem Studium im Nachbarland zu bleiben. In ihrer disziplinierten Korrektheit würden viele Deutsche kalt und unzugänglich wirken. Dieses Klischee trafe tatsächlich sehr häufig zu, beschreiben sie. Deshalb meinen lediglich einige Technikbegeisterte, nach der Ausbildung in bundesdeutschen Institutionen als Ingenieur oder Informatiker arbeiten zu wollen.

Auffällig ist auch, dass die jungen Tschechen kaum über regionale Unterschiede informiert sind. Auf die Gegenüberstellung der Arbeitslosenquote von Mecklenburg-Vorpommern und Bayern beispielsweise reagieren sie mit ungläubigem Staunen. Deutschland ist in ihren Augen eine einheitlich starke Wirtschaftsnation, die überall dieselben großen Chancen bietet.

„An Wolfsburg hat mich fasziniert, wie die Stadt nach dem Zweiten Weltkrieg gewachsen ist. Fast im Nichts haben sich Leute angesiedelt, die aus allen Himmelsrichtungen kamen, um bei Volkswagen Autos zusammen zu schrauben. Heute ist ihr Lebensstandard dort sehr hoch“, schildert der 23-jährige Josef respektvoll, der in Prag Internationalen Handel studiert.

(Prager Zeitung, 29. 11. 2001)

1 Wie sind die Deutschen nach der Vorstellung der Tschechen?

- A) Streng.
- B) Diszipliniert.
- C) Kräftig.

2 Was finden die tschechischen Schüler gut?

- A) Die deutschen Schulen.
- B) Das Benehmen der Deutschen.
- C) Die Anerkennung der Deutschen.

3 Was möchten junge Tschechen?

- A) Viele wollen nach dem Studium in Deutschland bleiben.
- B) Wenige empfehlen das Studium in Deutschland.
- C) Ein paar junge Techniker wollen in Deutschland arbeiten.

4 Was meinen junge Tschechen über Deutschland?

- A) In Mecklenburg-Vorpommern hat man schlechte Arbeitschancen.
- B) Alle deutschen Länder haben eine starke Wirtschaft.
- C) In Bayern gibt es viele Arbeitslose.

5 Was überraschte die tschechischen Studenten in Wolfsburg?

- A) Dort kreuzen sich viele Wege.
- B) Volkswagen produziert dort mehr Autos als vor dem Krieg.
- C) Das Lebensniveau stieg dort durch die Autoproduktion sehr schnell.

(Správné řešení: 1B, 2 A, 3C, 4B, 5C)

4.3 Úlohy dichotomické (uzavřené úlohy)

AUFGABEN 1–10

Lesen Sie den Text und dann die Sätze 1–10. Entscheiden Sie, ob die Sätze dem Inhalt des Textes entsprechen (**R** = richtig) oder nicht (**F** = falsch).

19-JÄHRIGE AUS EINEM FELSLOCH GERETTET

REIT IM WINKEL. Zehn Tage und neun Nächte blieb die 19-jährige Karin W. an steiler Bergwand in einem kleinen Felsloch – ohne Nahrung und Kälteschutz. Erst dann wurden die schon sehr schwach gewordenen Hilferufe des in Bergnot geratenen Mädchens gehört, das von der Bergwacht mit Hilfe eines Hubschraubers zwar fast unverletzt, aber völlig erschöpft, gefährlich unterkühlt und dem Hungertod nahe geborgen werden konnte. „Ein Wunder, dass die junge Frau das überlebt hat“, sagt Franz Bayerschmidt, Bereitschaftsleiter der Bergwacht Reit im Winkel.

Karin W., die als Kellnerin in dem bekannten Fremdenverkehrsort arbeitet, kennt sich in den Bergen aus. Aber als sie am 30. August, einem heißen Spätsommertag, zu einer Wanderung in das Lemberggebiet aufbrach, machte sie gleich mehrere Fehler. Sie machte sich alleine auf den Weg, für sie sollte es ja nur ein „Spaziergang“ werden. Bekleidet war sie ordentlich mit Bundhose und Bergschuhen, aber unter dem Anorak trug sie nur ein T-Shirt. Einen Rucksack mit Proviant, Pullover und Regenschutz hatte sie für überflüssig gehalten. Und dann beging sie einen Fehler, der sie fast das Leben gekostet hätte: Sie verließ den markierten Wanderweg, weil sie eine Abkürzung durch den steil abfallenden Bergwald entdeckt zu haben glaubte.

Sie verirrte sich und geriet in ein Gelände, in das kaum je ein Mensch kommt. Ein falscher

Schritt – und sie stürzte über eine Felskante drei Meter hinunter und blieb an einem Bäumchen hängen, das die Verunglückte vor einem Sturz in eine 20 Meter tiefe Schlucht bewahrte. Oben ein Überhang, unten der Abgrund – Karin W. saß in einer Falle, aus der auch ein seitlicher Ausstieg nicht möglich war. Es blieb nur ein kleines Loch in der Felswand, in dem sie, auf Hilfe hoffend, Schutz finden konnte. Mit dem von der Decke tropfenden Sickerwasser löschte sie ihren Durst. Ihr Rufen hörte in den Bergen niemand. Zum Glück gab es Anfang September noch einige sehr warme Tage, doch nachts wurde es empfindlich kalt. Das Thermometer sank bis auf wenige Grad über Null.

Mehrfach hatte die Bergwacht nach der Vermissten gesucht, aber an den falschen Stellen, denn Karin W. hatte niemandem mitgeteilt, wo sie „spazieren gehen“ wollte. Es war reiner Zufall, dass ein einheimischer Wanderer am 8. September an die Felskante kam und ihre Hilferufe hörte. Er alarmierte die Bergwacht, die für ihre schwierige Rettungsaktion zwei Stunden benötigte.

Karin W. kam auf die Intensivstation des Traunsteiner Krankenhauses und erholt sich allmählich. An äußeren Verletzungen hat sie nur Hand- und Knieabschürfungen und leichte Erfrierungen an den Füßen erlitten.

(Sprachschlüssel A/B 8, Klett Verlag 1993)

AUFGABEN 1–10

Aufgaben :

1			
Karin W. war in den Bergen kein Anfänger.	R	F	
2			
Im Rucksack trug sie alle für eine solche Wanderung wichtigen Sachen.	R	F	
3			
Sie wusste schon früher von einer Abkürzung.	R	F	
4			
Bei dem Sturz verletzte sie sich schwer.	R	F	
5			
Zum Glück ging noch ein Dorfbewohner vorbei.	R	F	
6			
Sie litt unter Kälte.	R	F	
7			
Für den Rettungsdienst war es einfach das Mädchen zu retten.	R	F	
8			
Zum Glück fand Karin etwas zu trinken.	R	F	
9			
Karin sagte nicht einmal ihrer Freundin, wohin sie geht.	R	F	
10			
Karin ist jetzt wieder gesund und wurde aus dem Krankenhaus entlassen.	R	F	

(Správné řešení: 1R, 2F, 3F, 4F, 5R, 6R, 7F, 8R, 9R, 10F)

4.4 Úlohy přiřazovací (uzavřené úlohy)

AUFGABE 1

Lesen Sie das folgende Interview. Tragen Sie anschließend die Buchstaben **A – G** an den richtigen Stellen der fehlenden Fragen **1.1–1.5** des Interviewers ein. Es gibt zwei Fragen zu viel! Die erste Frage ist ein Beispiel.

FASZINATION KLETTERN

Rupert Messner, übrigens weder verwandt noch verschwägert mit einem nicht unbekanntem Bergsteiger, trainiert die erfolgreichste Jugendsektion des Österreichischen Alpenvereins. Sechs Tiroler und drei bundesweite Meistertitel waren die stolze Ausbeute der letzten Saison.

Bsp. 0 Reporter:0.....?

Rupert: Die Gruppe, die ich betreue, erstreckt sich altersmäßig von sechs bis 18 Jahren. Man könnte sagen, dass es sich um Spitzensportler handelt. Schließlich trainieren sie drei- bis viermal die Woche. Man kann aber diesen Sport auch ohne Wettkampfgedanken ausüben. Es geht um die Freude an der Bewegung.

1.1 Reporter:?

Rupert: Ein guter Kletterer braucht Technik und Kraft. Letzteres kann Laufen oder Üben im Kraftzimmer sein. Bei der Technik geht es um das Training von Steigen, Greifen und Fortbewegen.

1.2 Reporter:?

Rupert: Nein, ganz im Gegenteil. Das Vertrauensverhältnis zwischen demjenigen, der klettert, und seinem Partner, der ihn sichert, ist ungemein wichtig. Bevor man in eine Wand einsteigt, sollte man auch einen Partnercheck durchführen, das heißt, sich gegenseitig die Ausrüstung überprüfen.

1.3 Reporter:?

Rupert: Große Probleme können entstehen, wenn man die Regeln nicht einhält. Man muss sich vor allem richtig anseilen und sichern. Im Freien sollte man außerdem unbedingt einen Helm tragen.

1.4 Reporter:?

Rupert: Bei beiden Varianten geht es darum nach oben zu kommen, schwierige Stellen zu überwinden. Im Freien ist es sicher abwechslungsreicher. Den eigentlichen Kick gibt aber das intensive Naturerlebnis in großer Höhe.

1.5 Reporter:?

Rupert: Grundsätzlich braucht man nur Kletterschuhe, einen Gurt, einen Helm und ein 50 bis 70 m langes Seil. Das macht alles in allem so um die siebenhundert Euro aus. Man kann sich die Ausrüstung aber auch leihen.

Reporter: Vielen Dank für das interessante Gespräch.

(JÖ, Heft 7/2001, upraveno)

AUFGABE 1

Fragen an Rupert Messner:

- 0) Zu Beginn eine Frage von einem „Kletterlaien“: Was sind das für Leute, die steile Wände besteigen?
- A) Ist Klettern ein Sport für Einzelgänger?
- B) Und was kostet der Spaß?
- C) Wie kann man das Klettern üben?
- D) Was sind die grundlegenden Unterschiede zwischen dem Klettern in der Halle und im Fels?
- E) Bist du selbst beim Klettern in eine lebensgefährliche Situation geraten?
- F) Wie siehst du die Gefahren beim Klettern?
- G) Wann hast du selbst mit dem Klettern angefangen?

(Správné řešení: 1.1C, 1.2A, 1.3F, 1.4D, 1.5B)

4.5 Úlohy se stručnou odpovědí (otevřené úlohy)

AUFGABEN 1-5

Lesen Sie den folgenden Text und setzen Sie in die Lücken **1 – 6** das daneben angeführte Wort in der passenden Form ein. Sie dürfen dabei jeweils nur ein Wort in die Lücke einfügen. Vorsicht, vergessen Sie nicht, Ihre Lösungen in den Antwortbogen **in Schreibschrift** einzutragen.

HOLLÄNDISCHE MEISTER

Wussten Sie, dass Holland als Land der Maler **(0)** _____? Weltberühmt sind **(0) GELTEN** die Künstler des 17. und 18. Jahrhunderts,

wie Rembrandt Harmesz van Rijn, Frans Hals oder Jan Vermeer.

Einer der **(1)** _____ Maler überhaupt ist Vincent van Gogh. **(1) BERÜHMT**

Als er mit 37 Jahren starb, **(2)** _____ er 1700 Gemälde und Zeichnungen. **(2) HINTERLASSEN**

Seine „Sonnenblumen“ wurden vor ein paar Jahren für viele Millionen Schilling an eine **(3)** _____ Versicherungsgesellschaft verkauft. Kaum **(3) JAPANISCH**

vorstellbar, dass er während seines gesamten Lebens an Armut und Krankheiten **(4)** _____ . **(4) LEIDEN**

In **(5)** _____ letzten Lebensabschnitt malte er in leuchtenden Farben mit kraftvollen Pinselstrichen. Van Gogh **(6)** _____ bis zu sechzehn Stunden **(5) SEIN**

hinter der Leinwand, oft bis zur völligen Erschöpfung. Er malte tagsüber in großer Hitze und auch nachts, dann steckte er sich Kerzen auf die Hutkrempe. **(6) STEHEN**

(JÖ, Heft 7, März 2001, upraveno)

0 *gilt*

1

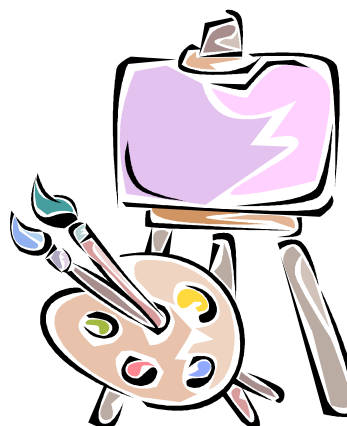
2

3

4

5

6

(Správné řešení: 1 – berühmtesten, 2 – hinterließ, 3 – japanische, 4 – litt, 5 – seinem, 6 – stand)

4.6 Úlohy se širokou odpovědí (příklad 2. části ústní zkoušky)

2. Teil

Sehen Sie sich die Bilder an und bereiten Sie sich auf das Gespräch mit dem Prüfer vor.

Berücksichtigen Sie dabei folgende Punkte:

- Umweltkatastrophen - Einfluss des Menschen auf die Umwelt
- Energiequellen von heute und Aussichten für die Zukunft
- Abfälle und ihre Entsorgung
- Mein persönlicher Beitrag zum Umweltschutz

4.7 Úlohy se širokou odpovědí (příklad 4. části ústní zkoušky)

4. Teil

Diskutieren Sie mit Ihrem Prüfer über folgendes Thema:

Schuluniform JA oder NEIN?

Stellen Sie sich vor, dass die Schulleitung jetzt ernsthaft überlegt, ob auch in Ihrer Schule das Tragen der Schuluniform eingeführt werden soll. Würden Sie für die Einführung der Schuluniformen stimmen oder nicht? Welche Argumente sprechen dafür und welche dagegen?

Antworten auf folgende Fragen können Ihnen bei der Vorbereitung für die Diskussion helfen:

- Wer trägt eine Uniform und warum?
- Wo und wann werden Uniformen getragen?
- Welche Auswirkungen hat das Tragen der Uniform auf das Verhalten der Menschen?
- Finden Sie, dass Schuluniformen oft eintönig und langweilig wirken?
- Ist das Tragen von Markenkleidung für Sie/für Ihre Mitschüler wichtig? Warum?
- Spielt die Markenkleidung in Ihrer Klasse/Schule eine Rolle?
- Fällt Ihnen noch etwas Wichtiges ein?

